

TILATUKI
Tukioikeuksien siirrot
Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

Tukioikeuksien siirrot pähkinänkuoressa

- Tukioikeuksien siirroista on ilmoitettava luovuttavan tilan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 15.6.2011 mennessä.
- Koko tilan tukioikeuksien siirroista on ilmoitettava luovuttavan tilan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 13.9.2011 mennessä.
- Siirtoilmoitus tehdään aina kun tuensaaja (=tilatunnus) vaihtuu, lukuun ottamatta tilannetta, jossa hallinnan siirto (=vuokraus) päättyy, tällöin tapahtuu hallinnon toimesta automaattinen hallinnan siirto takaisin tukioikeuksien omistajalle.
- Tukioikeuden hallinnan siirto on aina MÄÄRÄAIKAINEN (lomakkeen 103B A-puoli).
- Tukioikeuksien hallinnan siirto (vuokraus) edellyttää aina, että vastaava määrä tukikelpoista pinta-alaa siirtyy tukioikeuksien vastaanottajalle.
- Vastaavan pinta-alan hallinnan siirto tulee todistaa siirron yhteydessä.
- Hallinnan siirtoa ei voi tehdä saman tilan sisällä.
- Tukioikeuden omistuksen siirto on aina PYSYVÄ (lomakkeen 103B B-puoli).
- Omistuksen siirron voi sen sijaan tehdä saman tilan sisällä.
- Vuokrasopimukset on syytä laittaa kuntoon → Kirjallisten vuokrasopimusten teko on suositeltavaa.
- Huolehtikaa kaikista allekirjoituksista lomakkeille 103A ja 103B, etenkin kun kyseessä ovat kuolinpesät, yhtymät tai yhteisöt.
- Lomakkeita ja oppaita on saatavissa kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisilta ja ELY-keskuksista. Lisäksi ne ovat tulostettavissa sivustosta <http://lomake.mmm.fi>.
- **TUTUSTUKAA HUOLELLISESTI OHJEISIIN JA LOMAKKEISIIN**

Lisätietoja saat kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta ja paikallisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

1	Yleistä.....	137
1.1	Tilatukioikeus	137
1.2	Tietoa vuokranantajalle	137
2	Siirron edellytykset ja rajoitteet	137
2.1	Tukioikeuden luovuttaja	138
2.2	Tukioikeuden vastaanottaja	138
2.3	Käyttöalue = tukialue	138
2.4	Tukioikeuden hallinnan siirto eli tukioikeuksien vuokraus (lomakkeen 103B A-puoli)....	138
2.4.1	Hallinnan siirron viimeisen tukivuoden muuttaminen	139
2.5	Omistuksen siirto (lomakkeen 103B B-puoli).....	139
2.6	Erityistukioikeuden siirtäminen	140
2.7	Muut siirrot.....	140
3	Tukikelpoinen ala	140
3.1	Mikä on tukikelpoista alaa?	140
3.2	Milloin tukikelpoinen ala on ilmoitettava?	140
3.3	Miten tukikelpoisesta alasta on ilmoitettava?.....	140
4	Siirrosta ilmoittaminen	141
4.1	Ilmoitusaika tukivuodelle 2011.....	141
4.1.1	Koko tilan hallinnan siirto	141
4.2	Ilmoituslomakkeet	141
4.3	Lomakkeiden täyttäminen ja jättäminen	142
4.4	Ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde	142
4.5	Erikseen sovittavat asiat	142
4.6	Allekirjoitukset.....	143
4.7	Liitteet.....	143
4.8	Lomakkeiden peruminen	143
4.9	Lomakkeiden käsittely	143
	Lomakkeet	144
	Esimerkkejä tukioikeuksien siirroista	147

1 Yleistä

1.1 Tilatukioikeus

Tilatukioikeudet on vahvistettu vuoden 2006 päätukihauassa viljelijän ilmoittamien tukikelpoisten hehtaarien perusteella. Tilatukioikeudet on vahvistettu sekä viljelijän omistamien että vuokrasopimuksen perusteella hallinnassa olleiden tukikelpoisten hehtaarien perusteella.

Tilatukioikeuksia on kahta tyyppiä, tukioikeuksia ja erityistukioikeuksia. Koska erityistukioikeuksia on koko Suomessa vain alle 20 kappaletta, käytetään jatkossa pelkästään sanaa tukioikeus puhuttaessa sekä tukioikeuksista että erityistukioikeuksista. Erityistukioikeuksien siirrosta on erikseen olemassa oma kappaleensa 2.6.

Jokaisella korkeintaan hehtaarin kokoisella tukioikeudella on yksilöivä numerotunniste, tukioikeustunnus. Tukioikeustunnuksia ei kuitenkaan käytetä tukioikeuksia siirrettäessä. Esitötetty tukioikeuslomake 103A lähetetään ennen tukihakua tiloille, joiden omistuksessa ja/tai hallinnassa on tukioikeuksia. Tukioikeuslomakkeessa ei käytetä tukioikeustunnuksia, vaan samanlaiset tukioikeudet esitetään yhtenä ryhmänä. Tukioikeudet myös siirretään ryhmittäin. Yhteen ryhmään voi kuulua ainoastaan täysin samanlaisia tukioikeuksia.

Tilatukea voi vuodelle 2011 hakea tukioikeuksista, jotka ovat viljelijän hallinnassa tänä vuonna kesäkuun 15. päivänä. Tukikelpoisella alalla voidaan käyttää vastaava määrä tilan hallinnassa olevia tukioikeuksia.

Tarkemmin tilatuesta kerrotaan vuosittaisessa tukihakuoppaassa, joka löytyy mm. internetistä osoitteesta www.mavi.fi.

1.2 Tietoa vuokranantajalle

Vuokralaiset ja vuokranantajat voivat/ovat voineet sopia keskenään tukioikeuksien siirroista, esimerkiksi niissä tapauksissa, joissa vuokrapeltojen

perusteella viljelijälle vahvistettujen tukioikeuksien halutaan siirtyvän vuokranantajalle vuokrasopimuksen päätyttyä. Näissä sopimuksissa voidaan sopia siitä, millaisia tukioikeuksia siirretään ja maksetaan ko mahdollisista tukioikeuksiin sisältyvistä lisäosista korvaus vuokramiehelle. Tilakohtaiset lisäosat korottavat tukioikeuksien arvoa, jolloin maksettava tilatuki on hehtaaria kohti suurempi. Tilakohtaiset lisäosat on vahvistettu vuonna 2006 tukikelpoista alaa viljelleen viljelijän aikaisemman tuotannon perusteella.

Edellä mainitut sopimukset ovat kuitenkin sopija-osapuolten välisiä asioita. **Tukioikeuksien siirtämiseen tarvittavat tarkat tiedot on ilmoitettava aina lomakkeilla 103A ja 103B.** Tukioikeuksien siirtäminen ei edellytä sitä, että maanvuokrasopimuksissa olisi erikseen sovittu tukioikeuksien siirroista. Siirtäminen voidaan tehdä lomakkeilla 103A ja 103B, kun molemmat osapuolet allekirjoittavat lomakkeen.

Tukioikeuksien omistusoikeus rekisteröidään kahdella tasolla. Tukioikeudet rekisteröidään Maaseutuviraston (Mavi) rekisterissä tilan yksilöllisen tunnuksen (tilatunnus) perusteella. Tilatunnuksen lisäksi tukioikeuksien omistus rekisteröidään henkilötasolla. Henkilö voi olla juridinen tai luonnollinen henkilö.

Tilatunnus on käytössä kaikilla aktiivisilla maataloilla. Tuotannon lopettaneilla tiloilla voi olla tilatunnus, joka on rekisterissä passiivisena. Tukioikeuksien siirto vuokranantajalle edellyttää, että hänellä on tilatunnus. Rekisteröinnissä voidaan käyttää jo olemassa olevia passiivisia tilatunnuksia.

Tukioikeuksien rekisteröintiä varten voidaan perustaa uusi tilatunnus, jos vuokranantajalla ei ole tilatunnusta ennestään. Tilatunnuksen perustaa sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen, jossa tilan talouskeskus sijaitsee. Jos tilalla ei ole talouskeskusta, perustetaan tilatunnus kuntaan, jonka alueella pääosa tilan pelloista sijaitsee. Tarvittavat tiedot ilmoitetaan lomakkeilla 101A ja 101D. Tarkempia tietoja antaa tilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomainen.

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

2 Siirron edellytykset ja rajoitteet

Tukioikeuksille rekisteröidään omistaja sekä tila-että henkilötasolla ja haltija tilatasolla. Tilatason rekisteröintiyksikkö on tilatunnus. Henkilötason rekisteröintiyksikkö on henkilötunnus tai y-tunnus.

Tukioikeuksien omistus ja hallinta on vahvistettu vuonna 2006 tilalle, joka on hakenut tukioikeuksien vahvistamista vuoden 2006 päätukihaussa. Vuodesta 2007 lähtien on ollut mahdollista tehdä tukioikeuksien omistuksen ja hallinnan siirtoja. Tukioikeuden omistus ja hallinta voidaan jatkossa siirtää, joko yhdessä tai erikseen.

2.1 Tukioikeuden luovuttaja

Tukioikeuden luovuttajalla tarkoitetaan osapuolta, jolta tukioikeudet siirretään. **Tukioikeuksien omistuksen** voi siirtää vain se henkilö (luonnollinen tai juridinen) tai henkilöiden ryhmä, jonka omistukseen tukioikeudet on rekisteröity. Vuoden 2006 tukihakemuksen 101D lomakkeella ilmoitettiin henkilöt, joiden omistukseen tukioikeudet alun perin rekisteröitiin. Tukioikeuksien omistajat ja/tai omistajaryhmät selviävät tukioikeuslomakkeelta 103A.

Tukioikeuden hallinnan voi siirtää vain se tila, jonka hallinnassa tukioikeudet ovat kyseisenä tukivuotena.

2.2 Tukioikeuden vastaanottaja

Tukioikeus voidaan siirtää pääsääntöisesti vain viljelijälle. **Viljelijällä** tarkoitetaan maataloustoimintaa harjoittavaa luonnollista tai juridista henkilöä tai näiden ryhmää. **Maataloustoiminnalla** tarkoitetaan maataloustuotteiden tuotantoa, kasvatusta tai viljelyä, myös sadonkorjuuta, lypsämistä ja tuotantoeläinten kasvatusta ja pitoa, tai täydentävien ehtojen noudattamista eli maan säilyttämistä viljelyn ja ympäristön kannalta hyvässä kunnossa. Täydentävistä ehdoista on kerrottu tarkemmin vuoden 2011 hakuoppaassa ja erillisessä ”Täydentävät ehdot, Viljelytapa ja ympäristöehdot”-oppaassa sekä ”Täydentävät ehdot, Eläinten merkintä ja rekiste-

röinti, kasvinsuojeluaineet, rehut, elintarvikkeet, eläintaudeista ilmoittaminen ja eläinten hyvinvointi”-oppaassa.

Maanomistaja, jonka hallinnassa on edellä mainittujen vaatimusten mukaisessa kunnossa olevaa peltoa, voi täyttää edellä mainitun viljelijävaatimuksen. Tukikelpoisen alan on oltava maanomistajan hallinnassa vähintään hetkellisesti. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa vuokrasopimus päättyy 31.12. ja uusi vuokrasopimuskausi alkaa 1.1. Tukioikeuden omistusta ei voida siirtää maanomistajalle kesken vuokrasopimuskauden, mikäli maanomistajalla ei ole lainkaan maatalousmaata hallinnassaan.

Viljelijän määritelmän täyttyminen on tarvittaessa todistettava siirtoilmoituksen liitteenä jätettävällä päättyvällä/alkavalla vuokrasopimuksella, kauppa-/lahjakirjoin tai muulla tavoin osoittamalla.

Tukioikeudet voivat siirtyä perintönä tai ennakkoperintönä tai sukupolvenvaihdoksen myötä myös sellaiselle henkilölle, joka ei täytä viljelijän määritelmää.

2.3 Käyttöalue = tukialue

Tukioikeuksien käyttöalue on se tukialue, jolle tukioikeudet on vahvistettu tukikelpoisen alan perusteella. **Tukioikeus voidaan käyttää vain saman käyttöalueen tukikelpoisella alalla.** Suomi on jaettu kolmeen tilatukialueeseen. Tilatukialueet ovat nykyisten tukialueiden yhdistelmiä, joita ovat A, B-C1 ja C2-C4.

Tilan talouskeskuksen sijainti ei rajoita tukioikeuksien siirtoa, mutta tukioikeus voidaan kuitenkin käyttää vain sellaisella alalla, joka sijaitsee tukioikeuden käyttöalueella.

2.4 Tukioikeuden hallinnan siirto eli tukioikeuksien vuokraus (lomakkeen 103B A-puoli)

Tukioikeuksien siirrosta voidaan ilmoittaa ennakkoon tai takautuvasti. Jos siirretään vain tukioikeuden hallintaoikeus eli tukioikeuksia vuokrataan,

on **samalla siirrettävä vastaava määrä tilatuessa tukikelpoista alaa**. Tukioikeuden hallinta ei voi siirtyä ennen maanvuokrasopimuksen alkamista. Maanvuokrasopimus sen sijaan voi alkaa ennen kuin tukioikeuden hallinta siirtyy.

Esim. 30.3. voidaan ilmoittaa tukioikeuksien hallinnan siirrosta, vaikka maanvuokrasopimus alkaisi vasta 1.4. samana vuonna. Tällöin myös tukioikeuden hallinnan katsotaan siirtyvän 1.4. vastaanottavalle tilalle. Toisaalta 30.3. voidaan ilmoittaa myös tukioikeuden hallinnan siirrosta, vaikka maanvuokrasopimus olisi samana vuonna alkanut jo 1.2.

Tukioikeuksien hallinnan siirto tehdään tukivuosi. Jos hyväksyttävästä hallinnan siirrosta ilmoitetaan ennen 15.6.2011, voidaan tukioikeuden hallinta siirtää tukivuodelle 2011, jolloin vastaanottaja on oikeutettu tilatukseen kyseisestä tukioikeudesta vuonna 2011. Lomakkeella 103B ilmoitetaan myös viimeinen hallinnan siirron tukivuosi. Tämä on viimeinen tukivuosi, jolloin tukioikeuden hallinta on vastaanottajalla ja hän on oikeutettu tilatukseen kyseisestä tukioikeudesta.

Ilmoitetun viimeisen tukivuoden jälkeen tukioikeus palautuu luovuttajan hallintaan. Palautus tapahtuu automaattisesti tukioikeusrekisterissä eikä osapuolten tarvitse siitä erikseen ilmoittaa. Jos osapuolet haluavat jatkaa tukioikeuden vuokrausta, on tästä ilmoitettava uudelleen lomakkeella 103B (katso kohta 2.4.1).

Koska tukioikeus voidaan vuokrata vain samaksi ajanjaksoksi kuin on vuokrattu tukikelpoista alaa, on maanvuokrasopimuksen oltava voimassa viimeisenä tukivuotena vähintään 16.6. asti.

Esimerkiksi, jos maanvuokrasopimus on tehty 1.2.2011 päättyväksi, voidaan tukioikeuden hallinnan siirron viimeiseksi tukivuodeksi ilmoittaa vuosi 2010, mutta ei vuotta 2011, koska maanvuokrasopimus päättyy ennen vuoden 2011 tukikelpoisen pinta-alan hallinta-ajan päivää.

Tukikelpoisen alan siirtyminen on osoitettava esim. liittämällä siirtolomakkeeseen kopio kirjallisesta maanvuokrasopimuksesta tai antamalla vastaavat

tiedot lomakkeen 103B kohdassa 4. Tarkemmin tukikelpoisen alan ilmoittamisesta on kerrottu tämän oppaan kohdassa 3.

2.4.1 Hallinnan siirron viimeisen tukivuoden muuttaminen

Tilanteessa, jossa maanvuokrasopimus halutaan katkaista ennen alkuperäisessä vuokrasopimuksessa mainittua päivää, voidaan myös alkuperäistä tukioikeuksien hallinnan siirtopäätöstä muuttaa. Mahdollista on myös pidentää alkuperäisen tukioikeuksien hallinnan siirron kestoa.

Viimeisen tukivuoden muuttaminen on ainoa kohta, jota alkuperäisestä tukioikeuksien hallinnan siirrosta voidaan muuttaa. Siirtyvän maa-alan määrää ei voida muuttaa, eikä myöskään siirron osapuolia voida tällä toimenpiteellä muuttaa. Poikkeuksena on tapaus, jossa alkuperäisen tukioikeuksien hallinnan siirron toinen osapuoli on kuollut ja tilalle on muodostunut kuolinpesä. Silloin tukioikeuksien viimeisen tukivuoden muuttaminen vaatii kaikkien kuolinpesän osakkaiden allekirjoituksen tai valtakirjat.

Esimerkki: Alkuperäinen vuokrasopimus on solmittu osapuolten A ja B aikavälille 1.1.2009–31.12.2011. Tukioikeuksien siirrosta ilmoitettiin kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 16.6.2009 mennessä ja siirrosta tehtiin päätös. Vuoden 2011 alkupuolella osapuolet toteavat, että maanvuokrasopimusta halutaan jatkaa vuoden 2014 loppuun asti. Viimeistä tukivuotta on mahdollista muuttaa vuodesta 2011 vuoteen 2014. Muilta osilta alkuperäistä tukioikeuksien siirtoa ei voida muuttaa. Tarkempi esimerkki löytyy ohjeen lopusta (ks. esimerkki D).

2.5 Omistuksen siirto (lomakkeen 103B B-puoli)

Tukioikeuksien siirrosta voidaan ilmoittaa ennakkoon tai takautuvasti. **Tukioikeuden omistus voidaan siirtää ilman tilatuessa tukikelpoisen alan siirtoa.** Tukioikeus voidaan myydä tai lahjoittaa ilman kytkentää peltoalaan. Tukioikeuksien vaihto rinnastetaan omistuksen siirtoon. Omistusoikeuden siirtäminen (palauttaminen) vuokranantajalle vastaa luonteeltaan myyntiä tai lahjaa.

Omistusoikeus voidaan siirtää myös tilan sisällä henkilöltä tai henkilöiltä toiselle.

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

Kun tukioikeuksia myydään, tavallisesti siirretään myös tukioikeuksien hallinta vastaanottajalle. Tällöin lomakkeelta rastitetaan kohta ”Tukioikeuksien hallintaoikeus siirtyy vastaanottajalle” (ks. esimerkki B).

Kohta ”Tukioikeuden hallintaoikeus jää luovuttajalle” valitaan silloin kun vuokrasopimuksen uusimisen yhteydessä siirretään tukioikeuksien omistajuus maanomistajalle, mutta hallinta jää vuokralaiselle (ks. esimerkki C).

Kolmas vaihtoehto on ”Tukioikeuksien hallintaoikeus jää kolmannelle osapuolelle”. Tämä on varsin harvinainen siirtotyyppi, jossa tukioikeuksien omistajuus siirretään niin, että samanaikaisesti on olemassa voimassaoleva tukioikeuksien hallinnan-siirto ja vuokrasopimus. Tällöin uudelle omistajalle siirtyy rasite olemassa olevasta vuokrasopimuksesta ja tukioikeuksien hallinta ”jää” kolmannelle osapuolelle. Näissä tapauksissa on **pakollista** täyttää lomakkeen kohta ”Hallinnan siirron viimeinen tukivuosi” ja kohdan 3. Vuokraus tai muu hallinnan siirto sekä vuokra-aika.

Jos on kyseessä tapaus, jossa pitkä tukioikeuksien hallinnan siirto (tukioikeuksien vuokraus) halutaan muuttaa omistuksen siirroksi, valitaan myös siinä tapauksessa lomakkeen 103B B-puolen Tukioikeuksien hallintaoikeus- kohdassa vaihtoehto ”Tukioikeuksien hallintaoikeus jää kolmannelle osapuolelle”.

2.6 Erityistukioikeuden siirtäminen

Erityistukioikeuksia on Suomessa noin 20 tilalla. Erityistukioikeuksien siirtäminen tapahtuu pääsääntöisesti samoin periaattein kuin muidenkin tukioikeuksien.

Erityistukioikeuksien perusteella voidaan maksaa tilatuki joko jatkamalla kotieläintuotantoa erityistukioikeuden edellyttämässä laajuudessa (eläinyksiköiden perusteella) tai käyttämällä erityistukioikeus tukikelpoisella pinta-alalla, jota on yhtä erityistukioikeutta kohti oltava vähintään yksi (1) hehtaari.

Jos luovuttavalla tilalla on hallinnassaan kaksi tai useampia erityistukioikeuksia, voi vastaanottaja käyttää erityistukioikeudet eläinyksiköiden perusteella vain, jos luovuttavan tilan kaikki erityistukioikeudet siirretään samanaikaisesti samalle vastaanottajalle. Vuodesta 2012 alkaen siirronsaajalle voidaan myöntää poikkeus ainoastaan, jos kyse on toteutu-neesta tai ennakoitavissa olevasta perinnöstä. Jos erityistukioikeudet siirretään vastaavasti erikseen, muuttuvat ne perustukioikeuksien kaltaisiksi ja ne voidaan käyttää ainoastaan tukikelpoisella pinta-alalla.

2.7 Muut siirrot

Viljelijä voi vapaaehtoisesti siirtää omistuksessaan ja hallinnassaan olevan tukioikeuden tai sen osan tai osan tukioikeuden lisäosan arvosta kansalliseen varantoon. Vapaaehtoinen palautus voidaan tehdä vapaamuotoisella hakemuksella, joka toimitetaan maatilain sijaintikunnan ELY-keskukseen. Vapaaehtoisella palautuksella ei ole aikarajaa.

3 Tukikelpoinen ala

3.1 Mikä on tukikelpoista alaa?

Tukikelpoisella alalla tarkoitetaan tilatuen tukikelpoisia aloja, joita ovat tilatukiominaisuuksiltaan:

- pelto (A) ja
- pysyvä laidun (B)

Tukikelpoisesta pinta-alasta on tarkemmin kerrottu Hakuoppaan 2010 luvussa 5.2.

3.2 Milloin tukikelpoinen ala on ilmoitettava?

Lomakkeella 103B voidaan aina ilmoittaa tukioikeuksien siirron yhteydessä siirtynyt tukikelpoinen pinta-ala. **Pakollista** tukikelpoisen alan ilmoittaminen on silloin, kun tukioikeuksia vuokrataan eli tukioikeuksien hallintaa siirretään.

3.3 Miten tukikelpoisesta alasta on ilmoitettava?

Tukikelpoisen alan hallintaoikeuden siirtyminen on todennettava.

Asiapapereista on käytävä ilmi:

- vuokranantaja
- vuokraaja
- vuokrasopimuksen alkamispäivä
- vuokrasopimuksen päättämispäivä
- vuokratut peruslohkot (tunnukset) ja
- vuokrattujen peruslohkojen pinta-alat.

Mahdollisia liitteitä hallintaoikeuden todisteeksi ovat peruslohkolomake 102A (hallinnan siirto), kasvulohkolomake 102B (omistus tai vuokraus), kopio maanvuokrasopimuksesta tai muusta hallinnan siirtosopimuksesta.

Vastaavat tiedot voidaan antaa myös 103B lomakkeella.

Maanvuokralain (258/1966) mukaan **maatalousmaan vuokrasopimus on tehtävä määräajaksi**. Ellei määräaikaa ole vuokrasopimukseen merkitty, katsotaan sen olevan voimassa kaksi vuotta. Suullinen vuokrasopimus on pätevä silloin, kun rakentamattoman maatalousmaan vuokra-aika on korkeintaan kaksi vuotta. Suullisten vuokrasopimusten osalta tulee tiedot sopimuksen sisällöstä kirjoittaa siirtoilmoituksen lisätiedot kohtaan tai erilliselle liitteelle. Tiedoista on käytävä ilmi ainakin vuokranantaja ja vuokraaja, vuokrasopimuksen alkamis- ja päättämispäivä sekä vuokratut peruslohkot sekä niiden pinta-alat.

Kun on kyse maakaupasta, kaupan kohteena olevat peruslohkot ja niiden pinta-alat ilmoitetaan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle peruslohkolomakkeella 102A.

Jos pellon haltija muuttuu, on lomake 102A joka tapauksessa palautettava tukihaun yhteydessä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Tällöin samaa tietoa ei tarvitse ilmoittaa kahteen kertaan. Tukikelpoista pinta-alaa vaativaa tukioikeuksien hallinnan siirtoilmoitusta ei kuitenkaan voida käsitellä ennen

kuin tieto siirtoon liittyvistä peruslohkoista ja niiden pinta-aloista on annettu.

4 Siirrosta ilmoittaminen

4.1 Ilmoitusaika tukivuodelle 2011

Tukioikeuksien siirroista on ilmoitettava **luovuttavan tilan** sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään **15.6.2011**, jotta tukioikeus voidaan siirtää tukivuodelle 2011. Mikäli ilmoitus toimitetaan 15.6.2011 jälkeen, voi uusi haltija käyttää tukioikeutta vasta vuoden 2012 tukihakemuksella.

Tukioikeuksien siirrosta voidaan ilmoittaa ennakoon tai takautuvasti. Jos siirretään vain tukioikeuden hallintaoikeus, on samalla siirrettävä vastaava määrä tukikelpoista alaa ja tukioikeuden hallinnan katsotaan alkavan maanvuokrasopimuksen alkamispäivästä. Esim. jos tukioikeuden hallinnan siirtoilmoitus jätetään 10.5.2011, mutta maanvuokrasopimus alkaa 17.6.2011, ei tukioikeuden hallintaa voida siirtää tukivuodelle 2011.

4.1.1 Koko tilan hallinnan siirto

Koko tilan hallinnan siirrolla tarkoitetaan tapausta, jossa tilan kaikki tukikelpoiset eläimet ja viljelymaat siirtyvät yhdelle uudelle haltijalle. Tällöin myös tuet maksetaan tilan uudelle haltijalle. Entiselle haltijalle voi jäädä puutarhamaaksi enintään 10 % tilan peltoalasta, kuitenkin enintään yksi hehtaari. Tilatuki voidaan maksaa ja tukioikeudet voidaan siirtää jatkajan hallintaan tukivuodelle 2011, jos koko tilan hallinnan siirto on tehty viimeistään 31.8.2011. Koko tilan hallinnan siirrosta (Lnro 156) ja samassa yhteydessä tehtävästä tukioikeuksien siirrosta (Lnro 103B ja 103A) on ilmoitettava kuntaan viimeistään 13.9.2011. Tarkemmin koko tilan hallinnan siirtoon liittyvistä ehdoista on kerrottu vuoden 2011 hakuoppaan liitteessä C.

4.2 Ilmoituslomakkeet

Siirrot ilmoitetaan Mavin hyväksymillä lomakkeilla ja esitäytetyillä lomakkeilla tai niiden kopioilla. Yhdellä lomakkeella voidaan ilmoittaa vain yhtä luo-

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

vuttaja- ja vastaanottajaryhmää koskevia ja yhdellä perusteella tehtäviä siirtoja.

Mavi lähettää tilatuen tukioikeuksien siirtoihin liittyvät siirto-ohjeet ja -lomakkeet aktiiviviljelijöille. Niille, joilla on vain omistuksessa, mutta ei hallinnassa tukioikeuksia, lähetetään pelkästään 103A lomake. Lomake 103A on aina esitäytetty ja sen voi pyytää kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta tai sen voi tulostaa VIPU-palvelusta.

Muita lomakkeita ja ohjeita voi pyytää myös kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisilta, paikallisesta ELY-keskuksesta tai Ahvenanmaan valtionvirastosta tai tulostaa Internet-osoitteesta: <http://lomake.mmm.fi>.

Lomakkeet:

Lnro 103A Tukioikeuslomake

Lnro 103B Tukioikeuksien siirtolomake

- A-puoli: Tukioikeuksien hallinnan siirto
- B-puoli: Tukioikeuksien omistuksen siirto

4.3 Lomakkeiden täyttäminen ja jättäminen

Tukioikeuksien siirtolomake on täytettävä kuulakärkikynällä tai muulla pysyvällä tavalla. Lyijykynällä täytettyä lomaketta ei hyväksytä.

Osapuolten tulee tutustua siirto-ohjeeseen ennen lomakkeiden täyttöä. Viljelijät turvaavat oikeutensa täyttämällä lomakkeet huolellisesti ja palauttamalla ne oikeaan aikaan. **Siirron osapuolet ovat vastuussa siitä, että siirtolomake on kaikilta osin huolellisesti täytetty ja toimitettu määräajassa luovuttavan tilan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.**

Lomake on jätettävä sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jossa luovuttavan tilan talouskeskus sijaitsee. Postitse lähetetty lomake on saapunut ajoissa, jos se on leimattu postissa viimeistään 15.6.2011 luovuttavan tilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle osoitettuna.

4.4 Ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde

Ylivoimaisena esteenä pidetään epänormaalia tai ennustamatonta tapahtumaa, joka aiheutuu hakijasta riippumattomasta syystä ja jonka seurauksia ei olisi pystytty välttämään tarpeellisesta varovaisuudesta huolimatta.

EU:n säädösten mukaan ylivoimaisiksi esteiksi voidaan hyväksyä esimerkiksi seuraavat ennustamatomat tapahtumat:

- hakijan kuolema,
- hakijan pitkäaikainen työkyvyttömyys,
- vakava luonnononnettomuus, joka koskee merkittävää osaa tilan maatalousmaasta,
- karjankasvatukseen tarkoitettujen tilan rakennusten tuhoutuminen onnettomuudessa ja
- eläinkulcutauti, joka koskee hakijan koko karjaa tai sen osaa.

Pakkolunastus ei ole ylivoimainen este.

Lomakekäsittelijä päättää tapauskohtaisesti, onko kysymyksessä ollut ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde.

4.5 Erikseen sovittavat asiat

Muista tukioikeuksien siirtoon liittyvistä asioista voidaan sopia erikseen tai esim. siirtolomakkeen 103B kohdassa 4. Näitä tietoja ei rekisteröidä tietojärjestelmiin, vaan ne ovat osapuolten välisiä sopimusasioita. Maaseutuelinkeinoviranomaiset eivät ole velvollisia seuraamaan näiden sopimusasioiden noudattamista.

Tukioikeuden myynti-/vuokrahintaa ei rekisteröidä tukioikeusrekisteriin eikä sitä erikseen kysytä 103B lomakkeella. Tukioikeuden hinnasta tai lisäosien korvaamisesta voidaan sopia lomakkeen 103B kohdassa Lisätiedot.

Vuokrattu tukioikeus voidaan jälleenvuokrata seuraavalle viljelijälle. Tukioikeusrekisterissä jälleenvuokraus voidaan tehdä vain tukivuosi, joihin tukioikeuden hallinta on vuokraajalle siirretty.

Tukioikeuden voi jälleenvuokrata vain tukioikeuden omistajan suostumuksella.

Muita sovittavia asioita voi olla esimerkiksi tukioikeuksien omistusoikeuksien vaihto määräajaksi.

4.6 Allekirjoitukset

Luovuttajan ja vastaanottajan on allekirjoitettava siirtolomake 103B ja esitäytetty tukioikeuslomake 103A. Tukioikeuksien omistusoikeuden siirroissa **kaikkien** tukioikeuksien omistajaksi rekisteröityjen on allekirjoitettava lomakkeet ja vastaavasti niiden tukioikeuksien vastaanottajien, jotka haluavat tukioikeudet rekisteröitävän omiin nimiinsä. Pelkkää tukioikeuden hallintaa siirrettäessä vastaanottajalta riittää yhden tilan osallisen allekirjoitus.

Jos lomakkeessa on useita erillisiä sivuja, on jokainen sivu allekirjoitettava.

Yleisen tuomioistuimen riita- tai rikosasiassa antama lainvoimainen tuomio oikeuttaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tekemään tukioikeuksien siirron ilman allekirjoitusten vaatimista. Tällöin tukioikeuksien siirto tehdään tuomioistuimen antaman päätöksen perusteella. Myös ylempien oikeusasteiden (hovioikeus, korkein oikeus) sekä maaseutuelinkeinon valituslautakunnan lainvoimainen päätös oikeuttaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tekemään tukioikeuksien siirron. Päätöksestä on käytävä ilmi, että päätös on lainvoimainen. Siirtoa hakevan on toimitettava todistus lainvoimaisesta tuomiosta. Siirtoa varten kuntaan ei tarvitse toimittaa enää erillistä ilmoitusta (lomakkeet 103A ja 103B) tukioikeuksien siirrosta.

4.7 Liitteet

Osapuolten on tarkistettava, että tarvittavat liitteet ovat mukana, koska tukioikeuksien siirtolomake katsotaan vastaanotetuksi vasta kun **kaikki tarvittavat liitteet** on toimitettu. Jos liitteet toimitetaan 15.6.2011 jälkeen, ei tukioikeuksien siirtoa voida tehdä tukivuodelle 2011.

Liitteisiin on merkittävä luovuttavan tilan yhteys henkilön nimi sekä tilatunnus.

Lomakkeen 103B jättämisen yhteydessä on aina palautettava liitteenä lomake 103A.

Tarvittaessa siirtolomakkeeseen on liitettävä

- maan vuokrasopimus,
- lomake 102A ja/tai erillinen selvitys siirtyneistä peruslohkoista ja niiden pinta-aloista
- kauppa-/lahjakirja ja
- mahdolliset valtakirjat.

Tarvittaessa on liitein todistettava vastaanottajan täyttävän viljelijän määritelmän. Myös erityistapaukset, kuten tukioikeuksien siirtyminen perintönä tai ennakkoperintönä, ylivoimaiset esteet ja poikkeukselliset olosuhteet sekä tilojen sulautumiset sekä jakautumiset on todistettava asianmukaisin liitein.

4.8 Lomakkeiden peruminen

Osapuolet voivat halutessaan perua osan tai koko lomakkeen. Peruminen on tehtävä **kirjallisesti** kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Jos siirto on ehditty hyväksyä, voidaan tukioikeudet siirtää takaisin vain uudella siirtoilmoituksella.

4.9 Lomakkeiden käsittely

Luovuttajan kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen käsittelee siirtolomakkeen ja antaa päätöksen molemmille osapuolille. Päätöksentekijä pyytää tarvittaessa lisätietoja osapuolilta. Tämä ei poista osapuolten velvollisuutta toimittaa kaikkia vaadittuja liitteitä määräajassa. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi hyväksyä siirron, hyväksyä siirron osittain tai hylätä siirron.

Tukioikeuksien siirrosta annettuun päätökseen voidaan hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimus ELY-keskukseen tai Ahvenanmaan valtionvirastoon.

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

Lomakkeet

Tukioikeuslomake (Lnro 103A)

Tähdellä (*) merkityt kohdat ovat PAKOLLISIA täyttää, kun 103A jätetään 103B lomakkeen liitteenä.

Tukioikeuslomake 103A on esitäytetty lomake, joka kertoo tilan omistuksessa ja/tai hallinnassa olevat tukioikeudet sekä niiden arvot ja ominaisuudet.

Tulostuspäivä on päivämäärä, jolloin tukioikeuslomake on tulostettu tukioikeusrekisteristä.

Tilatunnus kertoo, minkä tilan tukioikeustiedot lomake sisältää.

Tukioikeuksien omistajat on ryhmitelty eri omistajaryhmiin, sen mukaan kuka/ketkä omistavat tilan tukioikeudet. Esimerkiksi Omistajaryhmä 1: Matti, Omistajaryhmä 2: Leena, Omistajaryhmä 3: Matti ja Leena.

1. Tilan hallinnassa tukivuonna 2010 olevat tukioikeudet ryhmittäin (tilatuen perusteena)

Tilan hallinnassa olevat tukioikeudet on ryhmitelty tukialueiden mukaan A, B-C1 ja C2-C4.

Tukioikeustyyppi/tukioikeustunnus: Sarakkeessa kerrotaan järjestyksessä, minkälaisia tukioikeuksia tilalla on hallinnassa. Erityistukioikeuksien kohdalla on merkitty jokaisen erityistukioikeuden tukioikeustunnus.

Omistuksessa/vuokrattu: Sarake kertoo, onko tukioikeus omistajaryhmän omistuksessa (O) vai hallinnassa eli vuokrattu toiselta omistajalta (V). Mikäli tukioikeus on vuokrattu (V), näkyy sarakkeessa miltä tilalta tukioikeus on vuokrattu (tilatunnus).

Määrä (ha): Sarakkeessa oleva luku kertoo, kahden (2) desimaalin tarkkuudella, kuinka montaa hehtaaria ko. tukioikeusryhmä sisältää.

Tasaosa (€/ha): Sarake kertoo, mikä on yhden hehtaarin alan tasatuen yksikköarvo. Erityistukioikeuksien kohdalla on ilmoitettu eläinyksikkömäärävaatimus.

Sokerilisäosa (€/ha): Sarake kertoo, mikä on sokerilisäosan yksikköarvo per hehtaari. Tässä sarakkeessa on luku vain, mikäli viljelijän omistuksessa ja/tai hallinnassa on sokerilisäosa. Erityistukioikeuksien kohdalle on merkitty rasti, jos erityistukioikeus on käytettävä maalla.

Muu lisäosa (€/ha): Sarake kertoo, mikä on tärkeysperunan tai/ja maidon tuotannon tai/ja sonni- ja härkäpalkkion perusteella viljelijälle vahvistettu lisäosan yksikköarvo per hehtaari. Tässä sarakkeessa on luku vain, mikäli viljelijän omistuksessa ja/tai hallinnassa on ko. lisäosia.

Arvo (€/ha): Sarakkeessa on Tasaosan, Sokerilisäosan ja Muu lisäosan summa. Jokaisella tukioikeusryhmällä on tässä sarakkeessa jokin arvo.

Käytetty viimeksi: Sarakkeessa on vuosiluku, joka kertoo vuoden, jolloin ko. tukioikeusryhmää on viimeksi käytetty.

(*) **Siirrettävät tukioikeudet** (ha): Sarakkeeseen merkitään siirrettävien tukioikeuksien määrä hehtaareina.

2. Tilan omistuksessa olevat tukioikeudet, joiden hallinta tukivuodeksi 2010 on siirretty toiselle tilalle ryhmittäin

Tulostuu vain, jos tilalla on tukioikeuksia, joiden hallinta on siirretty toiselle tilalle.

Vuokrattu tilalle: Sarake kertoo tukioikeuksien omistajaryhmän ja tilan (tilatunnus), jolle tukioikeudet ovat vuokrattuina.

Hallinnan siirron viimeinen tukivuosi: Sarakkeessa on vuosiluku, joka kertoo vuoden, jolloin ko. tukioikeusryhmä on viimeisen vuoden tilan ulkopuolelle vuokrattuna.

(*) **Allekirjoitukset** (kaikkien tukioikeuksien omistajien allekirjoitukset tai valtakirjat)

Jos tukioikeuksia siirretään, täytetään lomake 103A kohdasta "Siirrettävät tukioikeudet". Siirtoja tehtäessä lomake 103A täytyy **aina päivätä ja allekirjoittaa**. Allekirjoittajina on oltava **kaikki** tukioikeuksien luovuttajat eli henkilöt, jotka ovat osallisina tukioikeuksien omistajaryhmässä. Tukioikeuden vastaanottajalta riittää tukioikeuksia vuokrattaessa yhden vastaanottavan tilan osallisen allekirjoitus.

Tukioikeuksien siirtolomake (Lnro 103B)

Tukioikeuksien siirtolomake on kaksiosainen. Lomakkeen A-puolta käytetään tukioikeuksien hallinnan siirtoihin ja lomakkeen B-puolta tukioikeuksien omistuksen siirtoihin.

Tähdellä (*) merkityt kohdat ovat PAKOLLISIA täyttää. Jos tähti on otsikossa (esim. 1. Siirron osapuolet), ovat kaikki alakohdat pakollisia täyttää.

A-puoli: Tukioikeuksien hallinnan siirto

Viranomaisen vastaanottomerkinnät kentän täyttää kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Päätösnumeron voi lisätä kenttään sitten kun päätös on Tukioikeusrekisterissä hyväksytty.

(*)1. Siirron osapuolet

Luovuttava osapuoli: Tukioikeuksien luovuttaja täyttää eli se, jolta tukioikeus/-oikeudet siirtyvät pois hallinnasta

Tilatunnus: Kirjoitetaan luovuttavan tilan tilatunnus.

Ensisijaisen viljelijän nimi: Kirjoitetaan luovuttavan tilan ensisijaisen viljelijän nimi.

Puhelinnumero: Kirjoitetaan luovuttavan tilan puhelinnumero.

Vastaanottava osapuoli: Tukioikeuksien vastaanottaja täyttää eli se, jolle tukioikeus/-oikeudet siirtyvät hallintaan.

Tilatunnus: Kirjoitetaan vastaanottavan tilan tilatunnus.

Ensisijaisen viljelijän nimi: Kirjoitetaan vastaanottavan tilan ensisijaisen viljelijän nimi.

Puhelinnumero: Kirjoitetaan vastaanottavan tilan puhelinnumero.

Vastaanottaja on viljelijä: Merkitään rasti sen mukaan, onko tukioikeuksien vastaanottaja viljelijä vai ei.

(*)2. Siirtyvät tukioikeudet

Siirtyvät tukioikeudet on merkitty liitteenä olevan tukioikeuslomakkeeseen 103A. Tyhjälle viivalle merkitään 103A lomakkeessa oleva tulospäivä.

Siirtyvien tukioikeuksien yhteismäärä (ha): Kohdassa ilmoitetaan lomakkeella 103A siirtyviksi ilmoitettujen kaikkien tukioikeuksien yhteismäärät hehtaareina kahden (2) desimaalin tarkkuudella.

Hallinnan siirron viimeinen tukivuosi: ilmoitetaan viimeinen vuosiluku, jolloin vastaanottaja

voi käyttää tukioikeutta. Maanvuokrasopimuskauden on jatkettava vähintään ilmoitetun hallinnan siirron viimeisen tukivuoden tukihakemuksen muutospäivämäärän saakka. (Vuoden 2011 viimeinen muutospäivä on 15.6.) (ks. esimerkki A).

3. Siirtyvä tukikelpoinen pinta-ala (* jompikumpi alakohta on pakollista täyttää)

Vuokraus tai muu hallinnan siirto: Kohta täytetään, kun tukioikeus vuokrataan tai sen hallinta siirretään muutoin toiselle. Tällöin on ilmoitettava siirtyvän maan pinta-ala ja vuokra-aika.

Omistusoikeus siirtynyt: Kohta täytetään, jos samalla on siirtynyt tukikelpoisen pinta-alan omistus.

4. Lisätiedot

Tässä kohdassa voidaan antaa siirtoihin liittyviä lisätietoja. Kohdassa osapuolet voivat sopia myös muista siirtoon liittyvistä ehdoista. Näitä tietoja ei rekisteröidä tietojärjestelmiin, vaan ne ovat osapuolten välisiä sopimusasioita. Maaseutuelinkeinoviranomaiset eivät ole velvollisia seuraamaan näiden sopimusasioiden noudattamista.

Tapauksessa, jossa halutaan muuttaa hallinnan siirron viimeistä tukivuotta, tähän kohtaan kirjoitetaan ”**viimeisen tukivuoden muuttaminen**” ja merkitään alkuperäisen tukioikeuksien hallinnan siirron **päätöstunnus**. Tarvittaessa päätöstunnus on kysyttävä luovuttavan maatilán sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta (ks. esimerkki D).

5. Liitteet (* 103A on liitteenä pakollinen)

Kohtaan merkitään, mitkä liitteet toimitetaan siirtolomakkeen yhteydessä. Siirtoja tehtäessä on **aina** palautettava lomake 103A liitteenä.

(*)6. Allekirjoitukset (kaikkien tukioikeuksien omistajien allekirjoitukset tai valtakirjat)

Tukioikeuksien siirtolomake **tulee aina päivätä ja allekirjoittaa**. Allekirjoittajina on oltava **kaikki** tukioikeuksien luovuttajat eli henkilöt, jotka ovat osallisina tukioikeuksien omistajaryhmissä. Vas-

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

taanottajalta riittää yhden vastaanottavan tilan osallisen allekirjoitus.

B-puoli: Tukioikeuksien omistuksen siirto

Viranomaisen vastaanottomerkinnot kentän täyttää kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Päätösnumeron voi lisätä kenttään sitten kun päätös on Tukioikeusrekisterissä hyväksytty.

1. Siirron osapuolet (* kaikki muut kohdat aina pakollisia täyttää, paitsi Koko tilan hallinnan siirto vain tarvittaessa)

Luovuttava osapuoli: Tukioikeuksien luovuttaja täyttää eli se, jolta tukioikeus/-oikeudet siirtyvät pois omistuksesta.

Tilatunnus: Kirjoitetaan luovuttavan tilan tilatunnus.

Ensisijaisen viljelijän nimi: Kirjoitetaan luovuttavan tilan ensisijaisen viljelijän nimi.

Puhelinnumero: Kirjoitetaan luovuttavan tilan puhelinnumero.

Omistajaryhmä (nro): Kirjoitetaan sen tilan omistajaryhmän numero, jolta tukioikeus/-oikeudet siirtyvät pois omistuksesta. Omistajaryhmän numero löytyy lomakkeelta 103A.

Koko tilan siirto: Merkitään rasti, jos kaikki tilan omistuksessa olevat tukioikeudet siirretään vastaanottajalle.

Vastaanottava osapuoli: Tukioikeuksien vastaanottaja täyttää eli se, jolle tukioikeus/-oikeudet siirtyvät omistukseen.

Tilatunnus: Kirjoitetaan vastaanottavan tilan tilatunnus.

Ensisijaisen viljelijän nimi: Kirjoitetaan vastaanottavan tilan ensisijaisen viljelijän nimi.

Puhelinnumero: Kirjoitetaan vastaanottavan tilan puhelinnumero.

Vastaanottaja on viljelijä: Merkitään rasti sen mukaan, onko tukioikeuksien vastaanottaja viljelijä vai ei.

(* 2. Siirtyvät tukioikeudet

Siirtyvät tukioikeudet on merkitty liitteenä olevan tukioikeuslomakkeeseen 103A. Tyhjälle viivalle merkitään 103A lomakkeessa oleva tulospäivä.

Siirtyvien tukioikeuksien yhteismäärä (ha):

Kohdassa ilmoitetaan lomakkeella 103A siirtyviksi ilmoitettujen kaikkien tukioikeuksien yhteismäärät hehtaareina kahden (2) desimaalin tarkkuudella.

Omistusoikeus siirtyy/ on siirtynyt: Kohtaan kirjoitetaan se päivämäärä, jolloin tukioikeuden/tukioikeuksien omistus siirtyy/on siirtynyt vastaanottajalle.

(* perusteista Myynti/ lahja, Siirto vuokranantajalle, Perintö /ennakkoperintö /sukupolvenvaihdos, Sulautuminen/jakautuminen on valittava **vain yksi**)

Myynti/ lahja: Kohta rastitetaan, mikäli tukioikeuden omistusoikeus siirtyy myymällä tai lahjoituksena kautta. Vastaanottajan on oltava viljelijä.

Siirto vuokranantajalle: Kohta rastitetaan, mikäli tukioikeudet siirretään vuokralaiselta vuokranantajalle (maanomistaja). Siirto voi olla myynti tai lahja. Vastaanottajan on oltava viljelijä.

Perintö/ennakkoperintö/sukupolvenvaihdos: Kohta rastitetaan, mikäli tukioikeuden omistus siirtyy perintönä tai ennakkoperintönä tai sukupolvenvaihdoksessa. Vastaanottajan ei tarvitse olla viljelijä.

Sulautuminen/jakautuminen: Kohta rastitetaan, mikäli siirto perustuu tilojen sulautumiseen tai jakautumiseen.

Omistusoikeus siirtyy seuraaville: Kaikkien tukioikeuksien vastaanottajien nimet, joiden omistukseen tukioikeudet siirretään. Mikäli vastaanottajien ryhmä on eri kuin vastaanottavalla tilalla jo olemassa oleva omistajaryhmä, syntyy tilalle uusi omistajaryhmä.

(* perusteista Tukioikeuksien hallintaoikeus siirtyy vastaanottajalle, Tukioikeuksien hallintaoikeus jää kolmannelle osapuolelle, Tukioikeuksien hallintaoikeus jää luovuttajalle on valittava **vain yksi**)

Tukioikeuksien hallintaoikeus

Tukioikeuksien hallintaoikeus siirtyy vastaanottajalle: Kohta rastitetaan, kun sekä tukioikeuden omistus että hallinta siirtyvät vastaanottajalle.

Tukioikeuksien hallintaoikeus jää kolmannelle osapuolelle: Kohta rastitetaan, kun tukioikeuden omistusoikeus siirtyy, mutta hallinta säilyy kol-

mannella osapuolella (ks. kappale 2.5. ja esimerkki B).

Tukioikeuksien hallintaoikeus jää luovuttajalle: Kohta täytetään, kun tukioikeuden omistus siirtyy, mutta sen hallintaoikeus jää luovuttajalle (ks. esimerkki C).

Hallinnan siirron viimeinen vuosi: Kohta on täytettävä, mikäli hallintaoikeus jää luovuttajalle.

3. Siirtynyt tukikelpoinen pinta-ala

Omistusoikeus siirtynyt: Kohta täytetään, kun samalla on siirtynyt tukikelpoisen pinta-alan omistus.

Vuokraus tai muu hallinnan siirto: Kohta täytetään silloin, kun tukioikeuden omistus siirretään maanomistajalle, mutta tukioikeuden hallinta jää vuokralaiselle vuokrasopimuksella (vuokra-aika). (* kohta on pakollista täyttää, jos edellä on valittu, että Tukioikeuksien hallinta jää luovuttajalle)

4. Lisätiedot

Tässä kohdassa voidaan antaa siirtoihin liittyviä lisätietoja. Kohdassa osapuolet voivat sopia myös muista siirtoon liittyvistä ehdoista. Näitä tietoja ei rekisteröidä tietojärjestelmiin, vaan ne ovat osapuolten välisiä sopimusasioita. Maaseutuelinkeinoviranomaiset eivät ole velvollisia seuraamaan näiden sopimusasioiden noudattamista.

5. Liitteet (* 103A on liitteenä pakollinen)

Kohtaan merkitään, mitkä liitteet toimitetaan siirtolomakkeen yhteydessä. Siirtoja tehtäessä on **aina** palautettava lomake 103A liitteenä.

(* **6. Allekirjoitukset** (kaikkien tukioikeuksien omistajien allekirjoitukset tai valtakirjat)
Tukioikeuksien siirtolomake tulee **aina päivätä ja allekirjoittaa**. Allekirjoittajina on oltava **kaikki** tukioikeuksien luovuttajat ja vastaanottajat eli henkilöt, jotka ovat osallisina tukioikeuksien omistajaryhmissä.

Esimerkkejä tukioikeuksien siirroista

Esimerkki A: Tukioikeuden hallintaoikeuden siirto vuokralaiselle

OSAPUOLET: Viljelijä Minna ja vuokralainen Esko
LÄHTÖTILANNE: Minnalla on tukioikeuksien omistus ja hallinta. Minna haluaa vuokrata peltonsa ja tukioikeutensa vuokralainen Eskolle ajanjaksolle 2.4.2011–30.3.2013.

MITEN LOMAKE 103 B TÄYTETÄÄN:

Kyseessä on tukioikeuksien **hallinnan siirto**, jolloin käytetään lomakkeen **A-puolta**

1. Siirron osapuolet: kohdat täytetään ohjeiden mukaan.
2. Siirtyvät tukioikeudet:
  - ilmoitetaan tiedot Minnan 103A lomakkeelta: tulostuspäivä ja siirtyvien tukioikeuksien määrä hehtaareina
  - ”hallinnan siirron viimeinen tukivuosi”: ilmoitetaan vuosiluku 2012 (koska vuokrasopimus kestää 30.3.2013 asti, voidaan tukioikeuden hallinta siirtää Eskolle korkeintaan tukivuoteen 2012 saakka)
3. Siirtyvä tukikelpoinen ala:
  - tukikelpoista alaa on siirryttävä vähintään yhtä paljon kuin siirtyy tukioikeuksia
  - ilmoitetaan maanvuokrasopimuksen vuokra-aika 2.4.2011–30.3.2013 (vuokrakauden tulee alkaa viimeistään 15.6.2011, jotta tukioikeuden hallinta voidaan siirtää tukivuodeksi 2012)
4. Lisätiedot:
  - voidaan sopia mahdollisesta vuokrahinnasta, tukioikeuksien jälleenvuokrattavuudesta jne.
5. Liitteet:
  - allekirjoitettu Minnan 103A lomake, josta ilmenee siirtyvät tukioikeudet
  - maanvuokrasopimus ja 102C lomake, elleivät tukikelpoiset peruslohkot ja niiden pinta-alat selviä vuokrasopimuksesta (em. liitteet on palautettava päätukihaun yhteydessä joka tapauksessa)

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

6. Allekirjoitukset: molemmat osapuolet allekirjoittavat siirtolomakkeen

Lomake 103B liitteineen palautetaan Minnan tilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Esimerkki B: Pitkä vuokraus muuttuu omistusoikeuden siirroksi kesken alkuperäisen vuokratuuden

OSAPUOLET: Maanomistaja Tero ja vuokralainen Mikko

LÄHTÖTILANNE: Maanomistaja Tero on tehnyt vuokrasopimuksen vuokralaisen Mikko kanssa vuosiksi 2007–2016. Kesken tämän vuokrasopimuksen Tero päättää myydä vuokraamansa maa-alan Mikolle. Voimassaolevan vuokrasopimuksen mukaan osapuolet ovat tehneet jo vuonna 2007 tukioikeuksien hallinnan siirron, joten tänä vuonna tukioikeuksien hallinta on jo vuokralaisella Mikko.

MITEN LOMAKE 103B TÄYTETÄÄN:

Kyseessä on **omistuksen siirto**, jolloin käytetään lomakkeen **B-puolta**

1. Siirron osapuolet: kohdat täytetään ohjeiden mukaan.
2. Siirtyvät tukioikeudet:
  - ilmoitetaan tiedot Teron 103A lomakkeelta: tulostuspäivä ja siirtyvien tukioikeuksien määrä hehtaareina
  - täytetään kohta ”omistusoikeus siirtyy/ on siirtynyt”: kirjataan osapuolten sopima päivämäärä, esim. 1.5.2010
  - rastitetaan kohta ”myynti/ lahja”
  - omistusoikeus siirtyy seuraaville henkilöille: kohtaan kirjataan Mikon tiedot
  - rastitetaan kohta ”**tukioikeuksien hallintaoikeus jää kolmannelle osapuolelle**”
3. Siirtynyt tukikelpoinen pinta-ala:
  - täytetään kohta ”omistusoikeus siirtynyt”
4. Lisätiedot:
  - voidaan sopia esim. kauppahinnasta
5. Liitteet:
  - allekirjoitettu Teron 103A lomake, josta ilmenee siirtyvät tukioikeudet
  - maan kauppakirja

6. Allekirjoitukset: molemmat osapuolet allekirjoittavat siirtolomakkeen

Lomake 103B liitteineen palautetaan Teron tilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Esimerkki C: Tukioikeuden omistusoikeuden siirto maanomistajalle siten, että pellon vuokrasopimus uusitaan

OSAPUOLET: Vuokraviljelijä Niilo ja maanomistaja Jaakko

LÄHTÖTILANNE: Vuokraviljelijä Niilo on vuokrannut maanomistaja Jaakolta tukikelpoista maata vuosiksi 2006–2011. Vuokrasopimus päättyy 30.3.2011. Niilolle on vahvistettu tukioikeudet vuonna 2006 ja hän on käyttänyt kaikki tukioikeutensa vuosina 2006–2010. Tukioikeuksien omistus halutaan siirtää Jaakolle, mutta hallintaoikeus jää Niilolle. Samalla halutaan jatkaa maanvuokrasopimusta kaudeksi 1.4.2011–31.1.2016. Mikäli Jaakolla ei ole tilatunnusta, on se perustettava ennen siirtoa.

MITEN LOMAKE 103 B TÄYTETÄÄN:

Kyseessä on tukioikeuksien **omistuksen siirto**, jolloin käytetään lomakkeen **B-puolta**

1. Siirron osapuolet: kohdat täytetään ohjeiden mukaan.
2. Siirtyvät tukioikeudet:
  - ilmoitetaan tiedot Niilon 103A lomakkeelta: tulostuspäivä ja siirtyvien tukioikeuksien määrä hehtaareina
  - täytetään kohta ”omistusoikeus siirtyy/ on siirtynyt”: kirjataan osapuolten sopima päivämäärä, esim. 1.4.2011
  - rastitetaan kohta ”siirto vuokranantajalle”
  - omistusoikeus siirtyy seuraaville henkilöille: kohtaan kirjataan Jaakon tiedot
  - rastitetaan kohta ”tukioikeuksien hallintaoikeus jää luovuttajalle”
  - hallinnan siirron viimeinen tukivuosi: ilmoitetaan vuosiluku 2015 (koska vuokrasopimus kestää 31.3.2016 asti, voidaan tukioikeuden hallinta jättää Niilolle korkeintaan tukivuoteen 2015 saakka)

3. Siirtynyt tukikelpoinen pinta-ala:
  - koska tukioikeuksien hallinta jää Niilolle, on uudella vuokrasopimuksella vuokrattava tukikelpoista alaa vähintään yhtä paljon kuin jää tukioikeuksia
  - kohta ”omistusoikeus siirtynyt”, ha jätetään tyhjäksi
  - ilmoitetaan kohtaan ”vuokraus tai muu hallinnan siirto” uuden maanvuokrasopimuksen tukikelpoinen ala
  - ilmoitetaan uuden maanvuokrasopimuksen vuokra-aika 1.4.2011–31.1.2016 (maanvuokra-kauden tulee alkaa viimeistään 15.6.2011, jotta tukioikeuden hallinta voidaan siirtää tukivuodeksi 2011)
4. Lisätiedot:
  - voidaan sopia mahdollisesta vuokrahinnasta, tukioikeuksien jälleenvuokrattavuudesta jne.
5. Liitteet:
  - allekirjoitettu Niilon 103A lomake, josta ilmenee siirtyvät tukioikeudet
  - kopio päättyneestä maanvuokrasopimuksesta, jotta voidaan todistaa maanomistajan täyttävän viljelijän määritelmän
  - kopio uudesta maanvuokrasopimuksesta ja 102C lomake, elleivät tukikelpoiset peruslohkot ja niiden pinta-alat selviä vuokrasopimuksesta (em. liitteet on palautettava päätukihaun yhteydessä joka tapauksessa)
6. Allekirjoitukset: molemmat osapuolet allekirjoittavat siirtolomakkeen

Lomake 103B liitteineen palautetaan Niilon tilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Esimerkki D: Tukioikeuden hallintaoikeuden jatkaminen saman vuokralaisen kanssa (= viimeisen tukivuoden muuttaminen)

OSAPUOLET: Maanomistaja Kari ja vuokralainen Tiina

LÄHTÖTILANNE: Maanomistaja Karilla ja vuokralainen Tiinalla on voimassaoleva vuokrasopimus ajaksi 1.1.2009- 31.12.2011 sekä voimassa oleva tukioi-

keuksien hallinnansiirto. Maanomistaja Kari haluaa jatkaa vuokrasopimusta ja samalla tukioikeuksien vuokrausta vuokralainen Tiinan kanssa samasta maa-alasta vuoden 2013 loppuun asti.

Kunta on tehnyt ajaksi 1.1.2009–31.12.2011 tukioikeuksien hallinnan siirron ja antanut siitä päätöksen, josta löytyy päätösnumero.

MITEN LOMAKE 103 B TÄYTETÄÄN:

Kyseessä on tukioikeuksien **hallinnan siirto**, jolloin käytetään lomakkeen **A-puolta**

1. Siirron osapuolet: osapuolten on oltava samat kuin alkuperäisessä tukioikeuksien hallinnan siirrossa (poikkeus kerrottu luvussa 2.4.1)
2. Siirtyvät tukioikeudet:
  - ilmoitetaan tiedot Karin 103A lomakkeelta: tulostuspäivä ja siirtyvien tukioikeuksien määrä hehtaareina
  - siirtyvien tukioikeuksien määrä hehtaareina **on oltava täsmälleen sama** kuin alkuperäisessä tukioikeuksien hallinnan siirtopäätöksessä (ajalle 1.1.2009–31.12.2011)
  - merkitään uusi hallinnan siirron tukivuosi, tässä tapauksessa 2013
3. Siirtyvä tukikelpoinen ala:
  - rastitetaan kohta ”vuokraus tai muu hallinnan siirto” ja merkitään uusi vuokra-aika eli 1.1.2009–31.12.2013
4. Lisätiedot:
  - kirjoitetaan, että kyseessä on ”**viimeisen tukivuoden muuttaminen**”
  - kirjoitetaan **alkuperäisen siirtopäätöksen päätöstunnus** (tarvittaessa kysyttävä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta)
5. Liitteet:
  - allekirjoitettu Karin 103A lomake, josta ilmenee siirtyvät tukioikeudet
  - uusi maanvuokrasopimus
6. Allekirjoitukset: molemmat osapuolet allekirjoittavat siirtolomakkeen

Lomake 103B liitteineen palautetaan Minnan tilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Siirtoehdot ja -ohjeet vuonna 2011

Esimerkki E: Tilan sisäinen omistuksen siirto

OSAPUOLET: Vanha isäntä Vilho ja uusi isäntäpari Keijo ja Kerttu

LÄHTÖTILANNE: Vanha isäntä Vilho on tekemässä sukupolvenvaihdosta uuden isäntäparin kanssa. Tilan tilatunnus ei muutu. Tukioikeuksien omistus halutaan siirtää uuden isäntäparin nimiin.

MITEN LOMAKE 103 B TÄYTETÄÄN:

Kyseessä on tukioikeuksien **omistuksen siirto**, jolloin käytetään lomakkeen **B-puolta**

1. Siirron osapuolet: kohdat täytetään ohjeiden mukaan.
  - kohdassa tilatunnukset ovat samat, mutta ensisijainen viljelijä vaihtuu
2. Siirtyvät tukioikeudet:
  - ilmoitetaan tiedot Vilhon 103A lomakkeelta: tulostuspäivä ja siirtyvien tukioikeuksien määrä hehtaareina
  - täytetään kohta ”omistusoikeus siirtyy/on siirtynyt”: kirjataan osapuolten sopima päivämäärä esim. 1.1.2010
  - rastitetaan kohta ”perintö/ennakkoperintö/sukupolvenvaihdos”

- ”omistusoikeus siirtyy seuraaville henkilöille”: kohtaan kirjataan Keijon ja Kertun tiedot
  - rastitetaan kohta ”tukioikeuksien hallintaoikeus siirtyy vastaanottajalle”
3. Siirtynyt tukikelpoinen pinta-ala:
    - kohtaan kirjataan siirtyvien tukikelpoisten hehtaarien määrä
    - jos kyseessä on koko tilan hallinnan siirto, saa vanhalle isännälle jäädä enintään 10 %
    - tilan peltoalasta, mutta korkeintaan 1 ha
  4. Lisätiedot:
    - voidaan sopia esim. maan kauppahinnasta
  5. Liitteet:
    - allekirjoitettu Vilhon 103A lomake, josta ilmenee siirtyvät tukioikeudet
    - kauppa- tai lahjakirja
  6. Allekirjoitukset: molemmat osapuolet allekirjoittavat siirtolomakkeen

Lomake 103B liitteineen palautetaan Vilhon tilan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle

Lisää siirtoesimerkkejä internet osoitteesta www.mavi.fi → Viljelijätuet → Tilatuki → Tukioikeuksien siirrot

